

KIRKKOHALLITUKSEN YLEISKIRJE

Nro 39/2008
10.11.2008

KERÄYSTEN JA MUIDEN ERITYISKATTEISTEN VAROJEN KIRJANPITO

Seurakunnissa kerätään kolehteja sekä järjestetään keräyksiä monien tarkoitusten hyväksi. Vapaaehtoistyöntekijöiden työn tukeminen ja heidän keräämiensä rahojen vastaanotto esimerkiksi diakonia- tai lähetystyön hyväksi kuuluvat seurakuntien jokapäiväiseen työhön. Seurakunnat saavat testamentteja, joiden varojen hoitamismalli ja käyttötarkoitus saattavat olla tarkoin säädelty. Tällaiseen välitys- ja toimeenpanotyöhön liittyvien tulojen ja menojen hoitotavat vaihtelevat runsaasti seurakunnittain.

Julkisoikeudellisena veronkantoyksikkönä seurakuntien velvollisuus on noudattaa hyvien hallintotapojen lisäksi lakeja ja muita säännöksiä. Tämä koskee myös lahjoituksia ja vapaaehtoista työtä kirkon hyväksi. Mikäli seurakunta on vastaanottanut testamentin tai lahjoituksen määritellyä käyttötarkoitusta varten, sen velvollisuutena on toteuttaa lahjoittajan antama toimeksianto. Lahjoitus tai testamentti määritellyä käyttötarkoitusta varten on toimeenpantava eli sitä ei saa jättää seurakunnan varoihin epämääräiseksi ajaksi. Sama koskee kolehti- ja keräystuloja määritellyä käyttötarkoitusta varten.

Seurakuntien johtamisesta ja taloushallinnosta vastaavien viranhaltijoiden tulee tarkistaa, onko määritellyyn käyttötarkoitukseen annetut testamentit, lahjoitukset ja keräysvarat suunniteltu ja käytetty lahjoittajan tarkoittamalla tavalla. Tilinpäätösten 2007 mukaan seurakunnilla oli jäljellä yhteensä 318 miljoonaa euroa vastuita erilaisista toimeksiannoista. Näistä toimeksiannoista hautainhoitorahastojen osuus oli 234 miljoonaa euroa eli muita "vapaita varoja" oli 84 miljoonaa euroa. Todellinen määrä on tätä suurempi, koska vapaaehtoistyön ja lahjoitusten kirjanpitoa ei aina hoideta seurakunnan kirjanpidon yhteydessä.

Laskentatoimen kehittämistyöryhmä on valmistellut ohjeet laskentatoimen mahdollisuuksista hoitaa "vapaita varoja" tehokkaasti, selkeästi ja vastuullisesti. Tämän yleiskirjeen liitteenä olevan ohjeen tavoitteena on tukea seurakuntien johtamisesta ja taloushallinnosta vastaavia viranhaltijoita, jotta he voisivat hoitaa avustuksena tai lahjoituksena saadut varat tarkoituksenmukaisella tavalla määritellyihin käyttötarkoituksiin.

Tämä yleiskirje korvaa Kirjanpitoasioiden neuvottelukunnan 8.9.2003 antaman

ohjeen lähetystyön, yhteisvastuukeräyksen yms. vapaaehtoistyön tulojen ja menojen kirjaamisesta. Ohje on annettu yleiskirjeessä 30/2003 asiana numero 2.

KIRKKOHALLITUS

Pirjo Pihlaja

Maija-Liisa Hietakangas